TA'LIM JARAYONIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

Abdulloyev Javohir Abdukamol o'g'li

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

"**Pedagogika**"kafedrasi o'qituvchisi

Sayfullayeva Lola Farhod qizi

Mamatqulova Dilshoda Berdiyor qizi

Muhiddinova Azizaxon Sarvar qizi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

"**Tiflopedagogika**" yo'nalishi 2-kurs talabalari

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'lim jarayonida zamonaviy texnologiyalardan foydalanishning nazariy asoslari, ularning pedagogik samaradorligi hamda O'zbekistonda olib borilayotgan ilmiy tadqiqotlar doirasida tutgan o'rni tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar, axborot-kommunikatsiya vositalari va innovatsion pedagogik yondashuvlarning ta'lim sifatini oshirishdagi roli ilmiy asosda yoritiladi. Shuningdek, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish jarayonida yuzaga keladigan muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: Zamonaviy texnologiyalar, ta'lim jarayoni, AKT, innovatsion yondashuv, raqamli ta'lim, interaktiv metodlar, pedagogik texnologiya, kompetensiya.

Abstract: This article analyzes the theoretical foundations of the use of modern technologies in the educational process, their pedagogical effectiveness and their place in the framework of scientific research conducted in Uzbekistan. The role of digital technologies, information and communication technologies and innovative pedagogical approaches in improving the quality of education is scientifically covered. Also, the problems that arise in the process of introducing modern technologies and ways to overcome them are considered.

Keywords. modern technologies, educational process, ICT, innovative approach, digital education, interactive methods, pedagogical technology, competence.

Kirish. Bugungi globallashuv sharoitida ta'lim tizimi jamiyat taraqqiyotining asosiy omillaridan biri sifatida yangi bosqichga ko'tarilmoqda. Zamonaviy jamiyat yuqori bilimli, mustaqil fikrlovchi va innovatsion qarorlar qabul qila oladigan mutaxassislarni talab etadi. Bunday kadrlarni tayyorlashda an'anaviy o'qitish metodlari bilan bir qatorda zamonaviy texnologiyalarni qo'llash muhim ahamiyat kasb etadi.

So'nggi yillarda O'zbekistonda ta'lim tizimini raqamlashtirish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish va o'quv jarayonini modernizatsiya qilishga qaratilgan keng ko'lamli

islohotlar amalga oshirilmoqda. Bu jarayon ta’lim samaradorligini oshirish bilan birga, o‘quvchilarning mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvini rivojlantirishga xizmat qilmoqda.

Asosiy qism. *Zamonaviy texnologiyalarning ta’lim jarayonidagi mohiyati.* Zamonaviy texnologiyalar deganda, ta’lim jarayonini samarali tashkil etish, boshqarish va nazorat qilishga xizmat qiluvchi axborot-kommunikatsiya vositalari, raqamli platformalar va innovatsion pedagogik metodlar tushuniladi.

Ilmiy tadqiqotlarga ko‘ra, pedagogik texnologiyalar o‘quv jarayonini optimallashtirish, bilimlarni tizimli shakllantirish va o‘quvchilarning intellektual rivojlanishini ta’minlashda muhim vosita hisoblanadi . Shu bilan birga, zamonaviy texnologiyalar o‘quvchini passiv tinglovchidan faol ishtirokchiga aylantiradi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining (AKT) o‘rni. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) zamonaviy ta’limning ajralmas qismi hisoblanadi. AKTdan foydalanish orqali dars jarayonini interaktiv shaklda tashkil etish, murakkab mavzularni vizual tarzda tushuntirish va o‘quvchilarni mustaqil ishlashga yo‘naltirish mumkin.

O‘zbek olimlarining tadqiqotlari shuni ko‘rsatadiki, AKTdan samarali foydalanish o‘quvchilarning bilim darajasini oshirish bilan birga, ularning axborot bilan ishlash kompetensiyasini ham rivojlantiradi AKT ta’lim tizimini modernizatsiya qilishning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, AKTdan foydalanish:

— ta’lim jarayonining interaktivligini oshiradi;

— o‘quv materiallarini vizuallashtirish imkonini beradi;

— masofaviy ta’limni rivojlantiradi;

— o‘quvchilarning mustaqil ta’lim olish ko‘nikmalarini shakllantiradi.

O‘zbek olimlari tomonidan olib borilgan izlanishlarda AKT o‘quvchilarning asosiy kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim vosita ekanligi ta’kidlangan . Ayniqsa, multimedia resurslari va raqamli platformalar orqali bilim berish samaradorligi sezilarli darajada oshadi.

Veb-texnologiyalar va raqamli ta’lim muhiti. Zamonaviy ta’limda veb-texnologiyalar alohida ahamiyat kasb etadi. Internet resurslari, onlayn platformalar va virtual laboratoriyalar o‘quv jarayonini yangi bosqichga olib chiqmoqda.

Ilmiy tadqiqotlarda veb-texnologiyalarni ta’lim jarayoniga integratsiya qilish ta’limning ochiqligi va moslashuvchanligini ta’minlashi qayd etilgan . Bu esa o‘quvchilarga istalgan vaqtda va istalgan joyda bilim olish imkonini yaratadi.

Bundan tashqari, sun’iy intellekt, katta ma’lumotlar (Big Data) va avtomatlashtirilgan tizimlar kabi raqamli texnologiyalar ta’limni shaxsga yo‘naltirilgan modelga o‘tkazishda muhim rol o‘ynamoqda

Zamonaviy texnologiyalarning pedagogik samaradorligi. Zamonaviy texnologiyalarni qo‘llash natijasida:

— o‘quvchilarning bilimni o‘zlashtirish darajasi oshadi;

— ta’lim jarayonida individual yondashuv kuchayadi;

— o‘qituvchi va o‘quvchi o‘rtasida interaktiv hamkorlik shakllanadi;

— ta’lim sifatini baholash tizimi takomillashadi.

Tadqiqot natijalariga ko‘ra, innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etilgan darslar o‘quvchilarning faolligini oshiradi va ta’lim sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi .

Muammolar va ularning yechimlari. Zamonaviy texnologiyalarni ta’lim jarayoniga joriy etishda quyidagi muammolar kuzatiladi:

— o‘qituvchilarning raqamli kompetensiyasi yetarli emasligi;

— texnik infratuzilmaning to‘liq shakllanmaganligi;

— metodik ta’minotning yetishmasligi;

— raqamli tengsizlik.

Bu muammolarni hal etish uchun:

— pedagoglarning malakasini oshirish;

— ta’lim muassasalarini zamonaviy texnika bilan jihozlash;

— milliy raqamli platformalarni rivojlantirish;

— innovatsion metodikalarni ishlab chiqish zarur.

Xulosa. Zamonaviy texnologiyalar ta’lim tizimini tubdan o‘zgartiruvchi asosiy omillardan biri hisoblanadi. Ular nafaqat ta’lim samaradorligini oshiradi, balki o‘quvchilarning mustaqil fikrlash, ijodkorlik va muammolarni hal qilish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. O‘zbekistonda ta’limni raqamlashtirish va innovatsion texnologiyalarni joriy etish borasida olib borilayotgan islohotlar ushbu jarayonning uzluksizligini ta’minlamoqda. Kelgusida zamonaviy texnologiyalarni yanada kengroq joriy etish orqali milliy ta’lim tizimini xalqaro standartlarga moslashtirish imkoniyati mavjud.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Jobborov K.G‘. Ta’lim jarayonida pedagogik texnologiyalarning mazmun va mohiyati. – 2025.
2. Pedagogik texnologiyalarni ta’lim-tarbiya jarayonida qo‘llashning nazariy asoslari. – 2024.
3. Usmanova N.A. Ta’lim jarayonida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish. – 2025.
4. Yuldashev Sh. Oliy ta’limda zamonaviy veb texnologiyalari integratsiyasi. – 2024.

5. Ta’lim jarayonida zamonaviy texnologiyalardan foydalanish masalalari. – 2023.

6. Marqayev S.X. Raqamli texnologiyalar yordamida ta’lim muammolarini hal etish. – 2024.